

PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ CHO TRẺ 4-5 TUỔI THÔNG QUA PHƯƠNG PHÁP KỊCH SÁNG TẠO TRƯỜNG HỢP: KỊCH SÁNG TẠO NHẬT BẢN

Nguyễn Thanh Huyền¹, Cao Thị Yến², Lê Thị Hồng²

Tóm tắt: Hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản là một hoạt động mới mẻ, góp phần giúp trẻ trở nên hứng thú, hăng hái với học tập, từ đó thu nhận tri thức một cách tự nhiên và hiệu quả hơn. Bài viết này trình bày kết quả thu được sau khi khảo sát thực trạng tổ chức một số hoạt động tiếp cận với hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản ở trường mầm non. Đối tượng khảo sát bao gồm 23 giáo viên và 160 học sinh trường mầm non VSK Thăng Long. Kết quả thu được sau khi khảo sát tiếp cận của hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản cho thấy còn một vài khó khăn. Từ đó, tôi đề xuất ra một số biện pháp để tổ chức hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản một cách rõ ràng hơn nhằm góp phần nâng cao kinh nghiệm tổ chức hoạt động của giáo viên cho trẻ được tiếp cận và tham gia hoạt động này nhiều hơn.

Từ khoá: Phát triển ngôn ngữ, kịch sáng tạo Nhật Bản, trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi.

1. MỞ ĐẦU

Trẻ em là thành phần chủ chốt cho tương lai của đất nước, đối với mục đích giáo dục “lấy trẻ làm trung tâm”[4] tập trung giáo dục trẻ từ phát triển thể chất, thẩm mỹ, .. Trong đó ngôn ngữ là một phần quan trọng không thể thiếu. Việc phát triển ngôn ngữ cho trẻ như tham gia nhiều hoạt động mới nhằm khuyến khích tư duy logic thúc đẩy ngôn ngữ nói, bày tỏ ý kiến tình cảm, thông qua đó trẻ được bồi đắp những kỹ năng mềm một cách gián tiếp như tự tin đứng trước đám đông nói lên ý kiến của mình. Tuy nhiên việc này cũng đòi hỏi mỗi giáo viên luôn trong tư thế sẵn sàng học hỏi cái mới, cái tốt hội nhập để tiếp thu nguồn tri thức, kỹ năng mới từ đó trau dồi thêm vốn hiểu biết cho bản thân và truyền đạt đến những đứa trẻ một cách hiệu quả nhất.

Tổng quan về nghiên cứu trên thế giới cùng một số nghiên cứu trong nước cho thấy, hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản đang là hoạt động mà khi đưa vào giảng dạy sẽ thu hút, dưới hình thức như kịch vải, kịch giấy sẽ làm tăng khả năng hứng thú của người học cụ thể ở đối tượng trẻ 4-5 tuổi được bày tỏ sự sáng tạo của bản thân mình. Các nghiên cứu ở Việt Nam như: trường Đại học Giáo dục – Đại học Quốc gia Hà Nội đã nghiên cứu trong “ Sân khấu hóa trong giáo dục mầm non – Những vấn đề Lý luận” 2020 thì “Kịch vải sân khấu hóa là một hình thức dạy học mang tính chất chơi vừa là hoạt động nghệ

¹ Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

² Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương

thuật. Trẻ thực sự thấy thoải mái không gò bó trong khi chơi nhưng lại kích thích bản thân trẻ cố gắng hơn để hoàn thiện vai chơi của mình, mang lại niềm vui cho trẻ và hình thành tính trách nhiệm ở trẻ”, để có thể theo phương châm “Giáo dục lấy trẻ làm trung tâm” [4]. Qua đó, trẻ được trải nghiệm tham gia vào các hoạt động đóng vai, hoá thân thành nhân vật, sau đó nêu lên quan điểm, suy nghĩ, bày tỏ sự sáng tạo của bản thân mình.

Kịch sáng tạo được xem là một hoạt động giáo dục giúp trẻ xây dựng danh tính và kích thích các khả năng tiềm ẩn điều này cũng được nhiều nghiên cứu trên thế giới đưa ra như của: Úc, Mỹ,...cụ thể có thể kể tới đại học Negeri Surabaya “Pratiwi, D. (2023). Khám phá vai trò của phong cách Nhật Bản-Anh trong một vở kịch Nhật Bản: Gairaigo và Wasei-Eigo. Language Horizon: Tạp chí Nghiên cứu Ngôn ngữ , 11 (1), 45–56.” đã đề cập đến vai trò của loại hình này; Những lợi ích này góp phần xây dựng nền tảng vững chắc cho sự phát triển cá nhân và học tập của trẻ trong tương lai đã được tác giả Yoko Tanaka “Cultural Contexts in Early Childhood Drama Education: Lessons from Japan” năm 2017 : “Tanaka nghiên cứu vai trò của ngữ cảnh văn hóa trong giáo dục kịch cho trẻ mầm non tại Nhật Bản; Và còn một số tác giả khác đã nghiên cứu về vấn đề này như: Michiko Sato “Dramatic Play and Social-Emotional Learning in Japanese Preschoolers”. Kịch sáng tạo bao gồm các hoạt động kịch tính và trò chơi được sử dụng chủ yếu trong môi trường giáo dục với trẻ em. Đối với trẻ em, một chương trình kịch tương ứng với nhu cầu phát triển tâm sinh lý có thể giúp trẻ xây dựng danh tính, gìn giữ nét độc đáo riêng của mình đồng thời sống hài hoà với tập thể và xã hội.

Hay gần đây trong nước có “Ứng dụng kịch trong dạy học môn Ngữ văn ở các trường trung học cơ sở” năm 2019 [5] “Kể chuyện sáng tạo trong giáo dục mầm non: Thực trạng và giải pháp”; Trường Đại học Giáo dục – Đại học Quốc gia Hà Nội đã nghiên cứu trong “Sân khấu hóa trong giáo dục mầm non – Những vấn đề Lý luận” 2020 đã nói tới hiệu quả mà kịch sáng tạo có thể mang đến cho người học hay những đứa trẻ. Tuy nhiên, những nghiên cứu trên mới điếm qua vài nét chưa đi sâu khai thác biện pháp và cách thức tiến hành. Việc chưa đủ thông tin chi tiết của các nghiên cứu về kịch sáng tạo Nhật bản đã tạo ra sự mơ hồ cần cấp thiết được làm rõ nhất lúc này.

2. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Một số khái niệm cơ bản

2.1.1. Khái niệm Phát triển ngôn ngữ

Tổng quan từ các nghiên cứu khác nhau thì có thể khái quát như sau: “Phát triển ngôn ngữ là quá trình mà cá nhân học và cải thiện khả năng sử dụng ngôn ngữ của mình, bao gồm việc phát triển từ vựng, ngữ pháp, cấu trúc câu và kỹ năng giao tiếp”[1]. Điều này xảy ra ở nhiều giai đoạn khác nhau trong cuộc đời, từ khi còn là trẻ sơ sinh đến khi trưởng thành.

2.1.2. Phát triển ngôn ngữ cho trẻ 4-5 tuổi

Thời điểm 4-5 tuổi là lúc trẻ chuyển từ việc sử dụng ngôn ngữ đơn giản sang khả năng giao tiếp phức tạp hơn, đồng thời bắt đầu phát triển các kỹ năng ngôn ngữ toàn diện như nghe hiểu, nói, đọc, viết, và giao tiếp xã hội, khả năng nghe hiểu của trẻ là một trong những kỹ năng quan trọng và đang được hình thành rõ ràng. Trẻ có thể nghe hiểu các yêu cầu đơn giản bằng lời nói và thực hiện theo một cách chính xác. Ví dụ, trẻ có thể trả lời những câu hỏi đơn giản như “Cái gì đây?” hoặc “Con gì đây?”, thể hiện sự tiến bộ trong khả năng nghe hiểu và phản hồi bằng ngôn ngữ. “Trẻ 4-5 tuổi... Nghe hiểu được các yêu cầu đơn giản bằng lời nói. Biết hỏi và trả lời một số câu hỏi đơn giản bằng lời nói, cử chỉ. Sử dụng lời nói để giao tiếp, diễn đạt nhu cầu”[2].

Khả năng nói và khả năng đọc viết cũng đồng thời hình thành trong giai đoạn này. Trẻ sử dụng lời nói để diễn đạt nhu cầu cá nhân, tìm hiểu và khám phá thế giới xung quanh. Đồng thời, trẻ làm quen với chữ viết thông qua việc tiếp xúc với sách truyện và các đồ vật có chữ. Trẻ có thể nhận ra tên của mình trên một số đồ dùng, đồ chơi, sách, và vở, đồng thời bước đầu tập đọc những câu ngắn, đoạn văn ngắn, thơ, và đồng dao có nội dung phù hợp với lứa tuổi. Việc làm quen với chữ viết và đọc sách không chỉ giúp trẻ phát triển kỹ năng ngôn ngữ mà còn kích thích trí tưởng tượng và khả năng sáng tạo. Việc phát triển ngôn ngữ ở trẻ 4-5 tuổi không chỉ dừng lại ở việc hoàn thiện kỹ năng cá nhân mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng nền tảng cho sự phát triển ngôn ngữ và xã hội trong tương lai [2]. Có thể thấy, giai đoạn 4-5 tuổi là thời điểm quan trọng để trẻ phát triển toàn diện các kỹ năng ngôn ngữ cơ bản. Đây là nền tảng vững chắc giúp trẻ tiếp tục phát triển ngôn ngữ và các kỹ năng xã hội trong giai đoạn mẫu giáo.

2.1.3. Kịch sáng tạo Nhật Bản

Kịch sáng tạo Nhật Bản là một hình thức nghệ thuật biểu diễn, trong đó các diễn viên, thường là có kịch bản hoặc giáo án nếu là giáo viên tổ chức, tham gia vào quá trình xây dựng và phát triển câu chuyện, nhân vật, và tình huống kịch một cách linh hoạt và sáng tạo, nguồn truyện từ các câu chuyện sáng tạo.

Hoạt động Kịch sáng tạo là loại hình nghệ thuật còn nhiều mới lạ tại Việt Nam và đã xuất hiện được tiếp cận, trong đó nhà giáo dục thao tác sử dụng những miếng vải không dệt, có đặc tính giống như giấy (gọi là giấy P) để dính trên một tấm bảng vải dạ, nỉ mà không cần keo dính. Người kể chuyện thể hiện câu chuyện bằng cách điều khiển các hình ảnh làm từ giấy P (có độ bám dính cao) gắn trên bảng vải (dính, lấy ra, lật, giở, lấy thêm, gài vào...) kết hợp với ca hát, vận động[3].

2.2. Phát triển ngôn ngữ cho trẻ 4–5 tuổi thông qua hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản

Kể chuyện hay đóng kịch sẽ giúp trẻ trở nên linh hoạt hơn, hứng thú hơn khi tham gia học tập trong những tiết văn học. Điều này có thể giúp cho việc giáo dục cũng như phát triển ngôn ngữ cho trẻ. Kịch sáng tạo Nhật Bản là một phương pháp giáo dục hiệu quả, kết hợp giữa nghệ thuật diễn xuất, văn hóa, và ngôn ngữ để giúp trẻ mầm non phát triển ngôn ngữ một cách tự nhiên và sinh động. Việc sử dụng kịch sáng tạo Nhật Bản không chỉ đem lại niềm vui và sự hứng thú cho trẻ mà còn tạo ra môi trường học tập giàu cảm xúc, kích thích khả năng tư duy sáng tạo, và thúc đẩy sự phát triển toàn diện của trẻ.

Trước hết, kịch sáng tạo Nhật Bản giúp trẻ phát triển khả năng ngôn ngữ thông qua việc học và sử dụng các từ vựng mới, cấu trúc câu, và cách diễn đạt phong phú. Trẻ sẽ được tham gia vào các vở kịch dựa trên những câu chuyện dân gian, truyền thuyết hoặc các chủ đề phù hợp với lứa tuổi, chẳng hạn như các câu chuyện cổ tích, ... Thông qua việc hóa thân vào các nhân vật, trẻ sẽ học cách sử dụng ngôn ngữ để diễn đạt cảm xúc, suy nghĩ và tương tác với bạn bè. Những hoạt động này không chỉ giúp trẻ mở rộng vốn từ mà còn phát triển khả năng ngữ âm và ngữ điệu khi diễn đạt.

Bên cạnh đó, kịch sáng tạo Nhật Bản còn giúp trẻ nâng cao kỹ năng giao tiếp xã hội. Khi tham gia diễn kịch, trẻ sẽ học cách làm việc nhóm, chia sẻ ý kiến, và hợp tác với các bạn trong lớp. Trẻ sẽ hiểu được tầm quan trọng của việc lắng nghe và phản hồi một cách thích hợp trong các cuộc trò chuyện. Việc tham gia vào một vở kịch cũng giúp trẻ phát triển sự tự tin khi đứng trước đám đông, diễn đạt cảm xúc của mình, và trình bày các ý tưởng một cách rõ ràng.

Một lợi ích nổi bật khác của kịch sáng tạo Nhật Bản là khả năng kích thích trí tưởng tượng và sự sáng tạo của trẻ. Khi tham gia vào các hoạt động kịch, trẻ được khuyến khích tự do tưởng tượng, tạo ra các câu chuyện mới hoặc thêm thắt chi tiết vào những câu chuyện đã có. Điều này không chỉ phát triển tư duy sáng tạo mà còn giúp trẻ học cách suy nghĩ linh hoạt và giải quyết vấn đề theo nhiều cách khác nhau.

Cuối cùng, việc phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non thông qua kịch sáng tạo Nhật Bản còn giúp trẻ hình thành tình yêu với ngôn ngữ và nghệ thuật. Khi trẻ được tham gia vào một môi trường học tập vui tươi, đầy màu sắc và sáng tạo, trẻ sẽ cảm thấy thích thú hơn với việc học, và từ đó có động lực tự nhiên để khám phá thêm về ngôn ngữ và giao tiếp.

2.2.1. Sự khác biệt của kịch sáng tạo Nhật Bản và các loại hình kịch Việt Nam

Điều khác biệt giữa kịch nghệ sáng tạo của Nhật Bản và các loại hình kịch ở Việt Nam có thể được phân tích qua nhiều khía cạnh, bao gồm bối cảnh văn hóa, mục tiêu giáo dục, phong cách diễn đàn và sự tương tác. Dưới đây là một số điểm đặc biệt khác:

Bối cảnh văn bản hóa:

Kịch sáng tạo Nhật Bản: kịch sáng tạo tại Nhật Bản thường phản ánh những giá trị văn hóa truyền thống sâu sắc, như tính kỷ luật, tôn trọng tập thể, và sự hài hòa trong cuộc sống. Nhật bản coi trọng việc rèn luyện tư duy và phát triển kỹ năng xã hội thông qua các hoạt động kịch sáng tạo, trong đó trẻ em hoặc người tham gia có thể tự động hiện quan điểm, cảm xúc của mình.

Các hình kịch ở Việt Nam: Các loại hình kịch tại Việt Nam thường chịu ảnh hưởng mạnh mẽ từ văn hóa dân gian và truyền thống nghệ thuật, có giới hạn như chèo, tuồng, cải lương. Mỗi loại kịch bản đều có một cấu trúc rõ ràng, với cốt truyện, nhân vật và thông điệp được truyền tải cụ thể. thơ Việt Nam thường phản ánh các giá trị gia đình, lòng yêu nước, đạo đức, và nhân văn.

Mục tiêu giáo dục:

Kịch sáng tạo Nhật Bản: kịch sáng tạo Nhật Bản tập trung vào việc phát triển khả năng sáng tạo, kỹ năng giải quyết vấn đề, và tư duy độc lập của trẻ. Trẻ em được khuyến khích làm ý tưởng và sáng tạo vấn đề hoặc nhân vật, điều này giúp phát triển sự tự tin và kỹ năng xã hội, sáng tạo Nhật bản ít bị bó buộc trong kịch bản cố định.

Các hình kịch ở Việt Nam: Các loại hình kịch trong giáo dục mầm non ở Việt Nam thường sử dụng cốt truyện có sẵn để giảng dạy các bài học về đạo đức, lễ phép, lòng yêu nước và những giá trị truyền thống. Mặc dù có yếu tố sáng tạo nhưng nội dung thường được định nghĩa rõ ràng hơn và mang tính truyền tải thông điệp cụ thể gắn liền với mục tiêu giúp trẻ phát triển về nhiều mặt, đồng thời hình thành có những yếu tố về nhân cách.

Phong cách trình diễn:

Kịch sáng tạo Nhật Bản: Phong cách trình diễn của kịch bản sáng tạo Nhật Bản rất hoạt động và thường không bị bó buộc bởi cố định kịch bản. Người tham gia có thể tùy ý hiện, tưởng tượng tình huống câu chuyện và nhân vật theo cảm nhận cá nhân.

Các hình kịch ở Việt Nam: Các loại hình kịch ở Việt Nam như chèo, tuồng, cải lương có phong cách trình diễn đặc sắc, với nhiều quy tắc về cách thể hiện cử chỉ, giọng nói và biểu cảm.

Sự tương tác với giả:

Kịch sáng tạo Nhật Bản: Trong kịch bản sáng tạo Nhật Bản, sự tương tác với khả năng mở rộng không gian và thời gian diễn biến của vở kịch có thể thay đổi theo tham gia và phản ứng của khán giả. Điều này làm cho kịch trở thành một hoạt động cộng đồng, nơi tự do không chỉ là người xem mà còn có thể tham gia vào việc phát triển câu chuyện.

Các hình kịch ở Việt Nam: Các loại hình kịch truyền thống Việt Nam như chèo và cải lương cũng có sự tương tác, nhưng tương tác này thường thông qua các bài hát hoặc lời thoại hài hước hút hút sự chú ý và tương tác của người xem. Tuy nhiên, nội dung kịch bản thường được kiểm soát chặt chẽ và không được phép thay đổi cốt truyện.

Tính toán cấu trúc và sáng tạo:

Nhà sáng tạo Nhật Bản: Không có cấu trúc cố định, kịch sáng tạo Nhật Bản khuyến khích phát triển cốt truyện từ sự tưởng tượng và đóng góp lời khuyên của từng người tham gia. Điều này tạo điều kiện cho sự sáng tạo tự động, không bị giới hạn bởi bản mã hoặc công cụ mã hóa.

Các hình kịch ở Việt Nam: Ngược lại, các loại truyền thống kịch bản của Việt Nam có cấu trúc chặt chẽ với các bước mở đầu, diễn biến và kết thúc.

Giá trị văn hóa và tinh thần:

Kịch sáng tạo Nhật bản: sáng tạo tại Nhật Bản thường mang lại giá trị đậm nét của sự cộng đồng, đoàn kết và trách nhiệm. Nó không chỉ là một công cụ giáo dục mà còn là một phương tiện tiện lợi để giúp người học cách lắng nghe, thoải mái hiểu lẫn nhau, đồng thời có thể nâng cao tầm quan trọng đối với các giá trị cá nhân và xã hội.

Các hình kịch ở Việt Nam: Các loại hình kịch truyền thống Việt Nam thường phản ánh những giá trị về lòng yêu nước, tinh thần chống ngoại xâm, tình cảm gia đình, và đạo đức xã hội. Nội dung kịch truyền thống Việt Nam thường gắn liền với những câu chuyện lịch sử hoặc dân gian, mang lại bài học về đạo lý và nhân văn.

Mặc dù cả Nhật Bản và Việt Nam đều sử dụng kịch nghệ như một phương tiện giáo dục và truyền tải văn hóa, nhưng kịch bản sáng tạo Nhật Bản và các loại hình truyền thống kịch bản của Việt Nam có những đặc điểm đặc biệt về phong cách, tiêu điểm và cách tiếp cận. Trong khi viết kịch bản tạo Nhật bản chú ý đến sự hoạt động, và được làm theo suy nghĩ, nói lên suy nghĩ cá nhân, giúp cá nhân bộc lộ được những ưu điểm, thế mạnh hơn. Không chỉ giúp trẻ nâng cao khả năng ngôn ngữ, kịch sáng tạo còn mang lại nhiều lợi ích khác nhau như phát triển kỹ năng giao tiếp xã hội, thúc đẩy tư duy sáng tạo, hiểu biết về văn hóa, và hình thành tình yêu với ngôn ngữ và nghệ thuật.

2.3. Các bước tiến hành tổ chức cho trẻ tiếp cận với hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản ở trường mầm non

Xác định chủ đề: Để xác định được chủ đề của hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản đầu tiên phải xác định nhu cầu của trẻ “trẻ mong muốn gì?, trẻ đang cần cái gì?”, sự hứng thú của trẻ, có thể là trẻ, cũng có thể là giáo viên hay cả trẻ và giáo viên.

Xác định mục tiêu: Đạt được mục tiêu giáo dục “Giáo dục lấy trẻ làm trung tâm” [4] để đưa trẻ phát triển một cách tốt nhất, từ đó cho trẻ đạt được mục tiêu ban đầu đã đề ra ở phần mục đích, yêu cầu của giáo án: kiến thức, kỹ năng, thái độ.

Xác định cấu trúc nội dung: Trong tổ chức hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản thường được chia thành những hoạt động chính như sau: Mở đầu giáo viên sẽ cho trẻ nhìn thấy những hình ảnh 2D có liên quan đến câu chuyện mình sẽ kể. Phần trọng tâm, Giáo viên sẽ di chuyển nhân vật hình phẳng 2D một cách dễ dàng và vui nhộn kèm lời kể câu chuyện một cách chân thực nhất, và kèm theo đó Giáo viên có thể thay đổi, điều chỉnh tốc độ phát triển vở kịch, phối hợp lời kể với các vận động, cho trẻ tương tác với các nhân vật, hỏi đáp, khơi gợi sự suy nghĩ của trẻ từ đó có sự tương tác giữa trẻ và giáo viên. Kết thúc, bao gồm nhắc lại tên nhân vật ở nội dung cô vừa thực hiện trong hoạt động, cho trẻ đóng vai thành các nhân vật trong đó và lên kể lại bằng suy nghĩ và sự sáng tạo của mình.

Chuẩn bị:

Môi trường vật chất: Môi trường lớp học dành cho trẻ 4 tuổi cần phải an toàn, thân thiện và kích thích sự phát triển toàn diện của trẻ. Trước hết, không gian phải được thiết kế hợp lý, đủ rộng để trẻ có thể di chuyển tự do nhưng vẫn đảm bảo an toàn. Màu sắc trong lớp học nên tươi sáng, sử dụng nhiều tranh ảnh và hình minh họa hấp dẫn để kích thích trí tò mò và sáng tạo của trẻ. Đồ chơi và dụng cụ học tập nên được sắp xếp ngăn nắp, dễ tiếp cận để trẻ có thể tự lựa chọn theo sở thích của mình..

Môi trường tinh thần: Ngoài ra, môi trường này cũng cần khuyến khích trẻ giao tiếp, học hỏi qua các hoạt động nhóm. Giáo viên nên tạo không khí vui vẻ, khích lệ, giúp trẻ cảm thấy thoải mái, tự tin khi khám phá và thể hiện bản thân. Đồng thời, lớp học nên có những góc học tập riêng biệt như góc đọc sách, góc nghệ thuật, góc vận động để đáp ứng nhu cầu phát triển đa dạng của trẻ ở độ tuổi này

Các bước tiến hành:

Bước 1: Chuẩn bị trước buổi học:

Chọn chủ đề kịch: Lựa chọn một câu chuyện hoặc chủ đề đơn giản và hấp dẫn, phù hợp với độ tuổi của trẻ (ví dụ: câu chuyện cổ tích, bài học đạo đức), các câu chuyện sáng tạo.

Chuẩn bị giáo án, câu chuyện: Viết hoặc điều chỉnh giáo án, câu chuyện đơn giản, ngắn gọn, dễ hiểu từ những câu chuyện bình thường trong đời sống, xã hội với chủ đề thường gặp như: động vật, thực vật,..

Chuẩn bị đạo cụ và bối cảnh: Sử dụng các loại vải, giấy màu sắc tươi thu hút trẻ, đồ vật và phụ kiện để tạo ra bối cảnh và nhân vật. Ví dụ: búp bê màu xanh lá.

Lên kế hoạch cho hoạt động: Xác định thời gian cho từng hoạt động trong buổi học (giới thiệu, diễn đạt, thảo luận, tương tác với trẻ, cho trẻ sáng tạo thao tác với đồ dùng và kết thúc).

Bước 2: Khởi động buổi học:

Giới thiệu hoạt động: Giới thiệu cho trẻ về kịch vải và chủ đề mà các em sẽ tham gia. Giải thích ngắn gọn về kịch và cho trẻ nhận diện (có thể gọi tên các nhân vật trong câu chuyện: cây bắp cải).

Gợi ý sự tham gia: Khuyến khích trẻ chia sẻ ý tưởng về nhân vật và câu chuyện. Có thể hỏi trẻ về các nhân vật mà các em thích và lý do.

Bước 3: Nội dung chính:

Cô diễn câu chuyện bằng cách di chuyển trùng khớp một cách linh hoạt các nhân vật cùng lời kể truyền cảm thu hút sự chú ý của trẻ. Cô giáo có thể thay đổi, điều chỉnh tốc độ phát triển vở kịch, cho trẻ tương tác với các nhân vật, hỏi đáp, khơi gợi sự suy nghĩ, đồng thời trẻ có nhiều cơ hội được tự thể hiện bản thân khi tham gia vào kịch vải.

Bước 4: Mở rộng:

Cho trẻ được sử dụng và đóng vai thành các nhân vật để kể lại câu chuyện cũng như diễn lại vở kịch.

Thảo luận sau buổi diễn: Sau khi diễn xong, tổ chức một buổi thảo luận ngắn. Hỏi trẻ về cảm xúc và trải nghiệm của các em khi tham gia đóng góp ý kiến

Đưa ra những nhận xét tích cực về màn diễn của trẻ, khuyến khích sự sáng tạo và đóng góp ý tưởng.

Bước 5: Kết thúc:

Nhận xét: Đưa ra những nhận xét tích cực về màn diễn của trẻ, khuyến khích sự sáng tạo và đóng góp ý tưởng.

Tổng kết bài học: Nhắc lại những điều mà trẻ đã học được qua buổi học, có thể là những bài học từ câu chuyện, kỹ năng giao tiếp, hoặc sự sáng tạo.

2.4. Kết quả nghiên cứu thực trạng việc tổ chức hoạt động tiếp cận kịch sáng tạo Nhật Bản

2.4.1. Khách thể, nội dung và phương pháp khảo sát

Khách thể: Tiến hành khảo sát 23 giáo viên, 160 trẻ tại trường mầm non VSK Thăng Long.

Nội dung khảo sát: Khảo sát về nhận thức của giáo viên mầm non về biện pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ thông qua hoạt động kịch sáng tạo Nhật bản. Tìm hiểu tính chính

xác thực trạng các hoạt động liên quan đến kịch sáng tạo Nhật bản ở trường mầm non.

Phương pháp nghiên cứu:

Phương pháp quan sát:

Mục đích: Quan sát mức độ mà giáo viên dạy trẻ phát triển ngôn ngữ, sự hứng thú cho trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi ở trường mầm non.và cách thức tổ chức cho trẻ tham gia buổi học như thế nào.

Nội dung: Tìm hiểu biểu hiện phát triển ngôn ngữ và sự hứng thú nhận thức cho trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi trong hoạt động Kịch sáng tạo Nhật bản.

Cách thức tiến hành: Tiến hành dự giờ các buổi học của các lớp học và quan sát các hoạt động của trẻ và GV. Sử dụng phiếu quan sát để thu thập những thông tin phục vụ mục đích nghiên cứu. Phân tích và đánh giá kết quả đã quan sát được.

Phương tiện: Thiết bị, phiếu quan sát, sổ ghi chép,...

Phương pháp điều tra:

Mục đích: Nhằm tìm hiểu nhận thức, thái độ và biện pháp của giáo viên thông qua phát triển ngôn ngữ cho trẻ qua hoạt động Kịch sáng tạo Nhật Bản

Nội dung: Nhận thức của giáo viên về tầm quan trọng và biểu hiện của việc sử dụng kịch sáng tạo Nhật Bản vào giảng dạy. Nhận thức của giáo viên về thực trạng của các biện pháp phát triển nó.Đánh giá được biểu hiện, mức độ nhận thức giáo viên về vấn đề.

Cách thức tiến hành: Thiết kế bảng hỏi.

Phương tiện: Bảng hỏi, phần mềm thiết kế, điều tra,..

Phương pháp đàm thoại:

Mục đích: Trao đổi với GV về các biện pháp phát triển hứng thú nhận thức cho trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi khi tham gia hoạt động Kịch sáng tạo Nhật Bản. Trò chuyện với trẻ thông qua các nơi như là: trên lớp học, ở nhà,... hàng ngày để tìm hiểu về mức độ phát triển ngôn ngữ của trẻ 4–5 tuổi.

Nội dung: Đàm thoại, trao đổi với giảng viên, sinh viên về các biện pháp phát triển hoạt động Kịch sáng tạo Nhật Bản.

Cách thức tiến hành: Xây dựng hệ thống câu hỏi. Tổ chức đàm thoại: Trò chuyện với trẻ thông qua quá trình trẻ tham gia hoạt động, đồng thời trò chuyện với giáo viên đứng lớp để nắm thêm được thông tin. Tổng hợp và phân tích, đánh giá kết quả thu được qua cuộc đàm thoại.

Phương tiện: Hệ thống câu hỏi; máy ghi âm.

Phương pháp tổng kết kinh nghiệm:

Mục đích: Nhằm thu thập ý kiến đóng góp của các nhà chuyên môn có kinh nghiệm thông qua lĩnh vực nghiên cứu để đưa ra kết luận chính xác hơn và khoa học hơn.

Nội dung: Những vấn đề xoay quanh sự phát ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo 4–5 tuổi.

Cách thức tiến hành: Xây dựng hệ thống câu hỏi. Tổng hợp, phân tích được ý kiến đóng góp của các chuyên gia.

Phương tiện: hệ thống câu hỏi, sổ ghi chép.

Phương pháp xử lý số liệu:

Mục đích: Có nguồn số liệu cụ thể đáng tin cậy, từ đó thể hiện rõ thực trạng vấn đề.

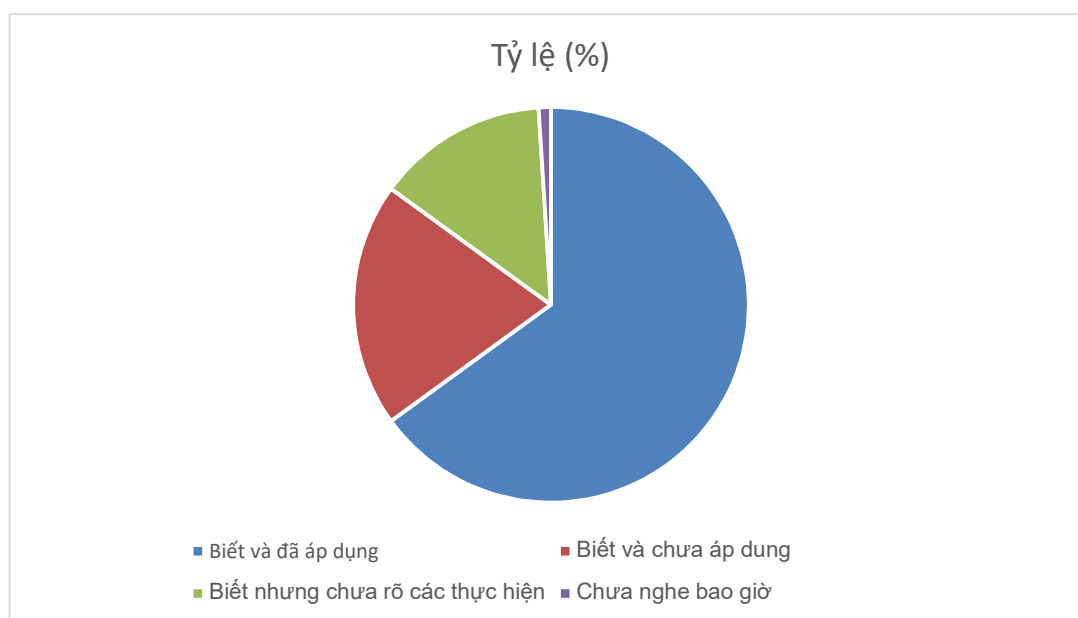
Nội dung: Số liệu về thực trạng phản ánh tính hiệu quả của kịch sáng tạo Nhật Bản đồng thời nhìn thấy rõ thực trạng trẻ

Các thức tiến hành: Hỏi và kiểm tra trực tiếp trên lớp, ghi chép lại số liệu thu được

Phương tiện: Sử dụng các phép toán đơn giản, tính trung bình cộng.

2.4.2. Kết quả nghiên cứu

2.4.2.1. Thực trạng nhận thức hiểu biết của giáo viên về việc tổ chức cho trẻ tiếp cận với các hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản tại trường mầm non khảo sát

Biểu đồ 2.1. Sự hiểu biết của giáo viên mầm non về kịch sáng tạo Nhật Bản

Trên đây là kết quả chúng ta thu được sau quá trình khảo sát về nhận thức của giáo viên mầm non của trường mầm non đề tham gia vào đề tài để khảo sát. Với 65 % biết và đã sử dụng các hoạt động liên quan đến kịch sáng tạo Nhật Bản ví dụ như phần trước đó

trong nghiên cứu đã đưa ra thì đây là một con số khá tích cực, điều này không chỉ thể hiện được nhận thức của giáo viên trong việc hiểu vai trò bản thân, không ngừng học hỏi cái mới mẻ, mà điều này còn thể hiện rằng tiền đề của kịch sáng tạo Nhật Bản thực sử đã được xây dựng ở môi trường giáo dục Việt Nam từ lâu và nó chỉ dưới hình thức thông qua các hoạt động có liên quan đến thể loại đề tài đưa ra. Tuy nhiên, vẫn còn một số lượng nhỏ giáo viên chiếm 1% hoàn toàn không biết về thể loại này, có thể họ đã sử dụng mà không hay biết, song hơn 20% còn lại cho ta thấy họ đã biết và nghe đến thể loại này chỉ là ít khi sử dụng hoặc ít khi kết hợp giảng dạy lồng ghép các hoạt động có liên quan, dưới đây là bảng khảo sát nhận thức của giáo viên:

Bảng 2.2. Nhận thức của giáo viên khi đưa các hoạt động về kịch sáng tạo Nhật Bản vào hoạt động giáo dục

Nội dung đưa ra để khảo sát	Hoàn toàn đồng ý		Đồng ý		Phân vân		Chưa đồng ý		Phản đối	
	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
Phát triển ngôn ngữ cho trẻ 4-5 tuổi thông qua hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản.	22	96	0	0	1	4	0	0	0	0

“Nhận thức của giáo viên khi đưa các hoạt động về kịch sáng tạo Nhật Bản vào hoạt động giáo dục” khảo sát có thể thấy phần lớn giáo viên trường mầm non thuộc địa bàn khảo sát đã biết đến giáo dục bằng hoạt động “Kịch sáng tạo” và cũng đã sử dụng một vài hoạt động liên quan đến kịch sáng tạo Nhật bản, nhưng đồng thời chúng ta vẫn thấy còn một vài phần trăm nhỏ như 4% chúng ta điều tra thu thập được còn hơi mơ hồ về hoạt động giáo dục này. Đa phần giáo viên đã nhận ra và biết đến về hoạt động này. Giáo viên khi hướng dẫn hoạt động này sẽ nhận ra rằng, qua mỗi lần tham gia, trẻ trở nên tự tin hơn trong việc diễn đạt ý tưởng, từ đó khuyến khích trẻ tham gia các hoạt động xã hội khác ngoài lớp học. Có thể khẳng định đây là hoạt động giáo dục cực kì hiệu quả đối với trẻ mầm non, đặc biệt đối với lứa tuổi 4–5 theo đề tài nghiên cứu đã đưa ra. Tuy nhiên vẫn còn tồn tại một số hạn chế vì ảnh hưởng bởi một số khó khăn.

Bảng 2.3. Khó khăn mà giáo viên gặp phải khi sử dụng và tiếp cận một số hoạt động kích sáng tạo Nhật Bản

STT	Khó khăn	Mức độ									
		Luôn luôn		Thường xuyên		Thỉnh thoảng		Hiếm khi		Không bao giờ	
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
1	Tâm hiểu biết và nhận thức vai trò của giáo viên	20	87	3	13	0	0	0	0	0	0
2	Khả năng duy trì sự chú ý của trẻ	22	96	1	4	0	0	0	0	0	0
3	Môi trường lớp học, cơ sở vật chất	23	100	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Nguyên vật liệu để tạo ra đồ dùng trực quan(vải,...)	20	87	1	4	2	9	0	0	1	10
5	Khả năng lựa chọn nguồn truyện kể cho trẻ 4-5 tuổi	23	100	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Khả năng chuẩn bị và ước lượng thời gian diễn ra một cách chính xác	21	92	1	4	1	4	0	0	0	0

STT	Khó khăn	Mức độ									
		Luôn luôn		Thường xuyên		Thỉnh thoảng		Hiếm khi		Không bao giờ	
		SL	%	SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
7	Khả năng kiểm soát lớp học trong các hoạt động giáo dục	9	90	1	10	0	0	0	0	0	0
8	Gò bó trong chương trình giáo dục, chương trình dạy	16	70	4	17	1	4	2	9	0	0
9	Khả năng chuyên môn, khả năng nghiệp vụ sư phạm	23	100	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Khả năng tạo mối liên hệ giữa chuyên và bài học cuộc sống	23	100	0	0	0	0	0	0	0	0

Từ những khó khăn trên cho thấy hoạt động kịch sáng tạo ta thấy không phải giáo viên nào cũng sử dụng thành thạo các hoạt động về kịch sáng tạo Nhật Bản, điều này đòi hỏi giáo viên phải khéo léo trong việc học hỏi, tổ chức và đồng thời hỗ trợ học sinh tham gia. Tuy nhiên, nếu vượt qua những thách thức này, kịch sáng tạo Nhật Bản có thể mang lại lợi ích to lớn cho quá trình học tập, giúp học sinh phát triển toàn diện về kiến thức và kỹ năng mềm.

Độ tuổi 4–5 tuổi rất hiếu động, đầy năng lượng và sự tò mò. Khi tham gia vào những hoạt động mới, trẻ không chỉ thể hiện sự vui vẻ, hào hứng mà còn phát triển các kỹ năng cần thiết cho tương lai. Điều này không chỉ phản ánh sự hứng thú tự nhiên mà còn là một phần quan trọng trong quá trình phát triển toàn diện của trẻ, đặc biệt với hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản – đây là một hoạt động mới, các hoạt động liên quan đến chúng mới mẻ và rất

thu hút trẻ để biết rõ điều này thì chúng ta cùng quan sát kết quả thu được từ bảng khảo sát khi cho trẻ tiếp cận và tham gia hoạt động có liên quan đến kịch sáng tạo Nhật Bản.

Bảng 2.4. Thực trạng các biểu hiện phát triển ngôn ngữ của trẻ sau khi tiếp cận với một số hoạt động Kịch sáng tạo Nhật Bản

STT	NỘI DUNG	MỨC ĐỘ				
		Rất tốt (%)	Tốt (%)	Khá (%)	Trung bình (%)	Yếu (%)
1	Trẻ đã lắng nghe, hiểu lời nói của cô	84	8	3	4	1
2	Trẻ đã biểu đạt được suy nghĩ, ý tưởng, sự sáng tạo của mình bằng cử chỉ, điệu bộ, nhiều cách khác nhau.	73	12	11	3	2
3	Trẻ đã diễn đạt rõ ràng, trả lời trọn vẹn, đầy đủ câu hỏi cô đặt ra	64	13	19	3	1
4	Trẻ đã lắng nghe, kể lại được các sự kiện, diễn biến, các chi tiết trong câu chuyện	45	26	12	14	3
5	Trẻ đã có khả năng cảm nhận được bài học mà câu chuyện để lại	62	22	11	0	5
6	Trẻ đã có kỹ năng ban đầu về đọc, viết	71	6	9	8	6
7	Trẻ đã phân biệt được các nhân vật tốt, xấu trong câu chuyện	92	4	1	3	0
8	Trẻ đã háo hức, mong đến tiết kể chuyện, văn học khi các tiết có áp dụng sử dụng một số hoạt động có liên quan đến kịch sáng tạo NB	86	1	9	2	2

Với 86% Trẻ đã háo hức, mong chờ tiết kể chuyện, văn học khi các tiết có áp dụng sử dụng một số hoạt động có liên quan đến kịch sáng tạo NB, đây là một điều tích cực, một tín hiệu tốt để chúng ta thực sự cần đưa thể loại này vào lồng ghép với các hoạt động

giáo dục. bởi độ tuổi này, trẻ có xu hướng tìm hiểu và khám phá thế giới xung quanh. Những hoạt động mới như học vẽ, tham gia trò chơi nhóm hay khám phá thiên nhiên đều kích thích trí tưởng tượng và sự sáng tạo của trẻ. Sự vui vẻ, hào hứng giúp trẻ cảm thấy phấn khởi, từ đó tạo động lực để tham gia và tiếp thu kiến thức một cách hiệu quả hơn. Sự hào hứng trong những trải nghiệm này không chỉ giúp trẻ cảm thấy thoải mái mà còn góp phần xây dựng sự tự tin và khả năng hòa nhập xã hội. Đây là những kỹ năng thiết yếu cho sự phát triển cá nhân của trẻ trong tương lai. Những trải nghiệm phong phú này tạo nền tảng vững chắc cho sự trưởng thành của trẻ.

Ví dụ: Sau khi được cô đưa hoạt động kịch sáng tạo vào dạy học ở tiết văn học, thì tới tiết tạo hình trẻ nói lên suy nghĩ của mình rằng “con muốn vẽ ngôi nhà màu hồng, có cây cối và ông mặt trời xung quanh. Kịch sáng tạo Nhật Bản thật sự mang lại nhiều hiệu quả tốt khi đưa vào giảng dạy tại Việt Nam.

2.5. Đề xuất một số biện pháp tổ chức cho trẻ tiếp cận với hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản

Biện pháp 1: Thiết kế môi trường lớp học cho trẻ tham gia hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản hiệu quả.

Thiết kế môi trường lớp học:

Chuẩn bị: Môi trường lớp học sạch sẽ, thông thoáng, hằng ngày giáo viên phải đến lớp sớm hơn giờ đón trẻ để mở cửa thông thoáng phòng học, đồng thời giáo viên cũng phải kiểm tra độ an toàn của lớp học, không khí, phòng thơm hay hôi mốc.

Từ đó thiết kế không gian cũng là một hoạt động quan trọng, góp phần xây dựng môi trường học tập tích cực và chủ động cho trẻ.

Bằng cách: sắp xếp góc kịch với đầy đủ đạo cụ, trang phục, phong nền; tạo không gian trưng bày sản phẩm sáng tạo của trẻ liên quan đến hoạt động kịch; sử dụng các hình ảnh, tranh vẽ, biểu tượng để hỗ trợ trẻ trong việc hiểu và diễn đạt nội dung kịch.

Thiết kế giáo án:

Chuẩn bị: Giáo án phải phù hợp với độ tuổi, phù hợp để trẻ có thể đạt được mục đích, yêu cầu mà đã đề ra của giáo viên, từ đó tạo nên một môi trường học tập đa dạng hơn, phong phú hơn. Giáo án phải hướng tới đạt được mục tiêu đã đề ra. Chuẩn, chỉnh, phương thức thực hiện rõ ràng để trẻ có thể thực hiện được nhằm đạt được kết quả cao nhất có thể.

Khi thực hiện giảng dạy giáo viên phải bám sát mục tiêu giáo án đã đề ra, ví dụ: Giáo án với mục tiêu trẻ có thể tư duy và đưa ra phân đoạn tiếp theo cho câu chuyện sáng tạo nội dung của cô hay giáo viên phải đặt câu hỏi để kích thích sự sáng tạo của trẻ, tư duy, từ đó đưa ra và đạt được những điều mà mục tiêu đề ra.

Biện pháp 2: Điều chỉnh và sử dụng ngôn ngữ, lời nói phù hợp khi diễn kịch sáng tạo Nhật Bản

Chuẩn bị: Bản thân mới mỗi giáo viên phải bảo vệ giọng nói của mình sao cho khi lên tiết giọng nói được trong rõ ràng nhất, đồng thời kĩ sử dụng từ ngữ phải phù hợp.

Việc sử dụng từ ngữ của giáo viên đóng vai trò vô cùng quan trọng trong quá trình phát triển ngôn ngữ và tư vấn của trẻ 4–5 tuổi. Ở giai đoạn này, trẻ đang ở thời kỳ nhạy cảm với ngôn ngữ, và mọi lời nói, cách diễn đạt từ giáo viên không chỉ giúp trẻ hiểu được nội dung bài học mà còn góp phần hình thành kỹ năng giao tiếp, phát triển từ vựng. Ngôn ngữ mà giáo viên sử dụng cần phải đơn giản, dễ hiểu nhưng cũng đủ phong phú để kích thích tò mò và khả năng suy nghĩ của trẻ. Qua việc lắng nghe và tương tác với giáo viên, trẻ không chỉ học cách hỏi cách phát âm, ghép câu mà còn học được biểu cảm đạt cảm xúc, suy nghĩ của bản thân. Giáo viên sử dụng những mẫu câu, lời thoại của nhân vật do giáo viên sáng tạo phải phù hợp với độ tuổi đối tượng học và tham gia, như độ tuổi 4-5, trẻ nhỏ đang trong giai đoạn phát triển ngôn ngữ và khả năng giao tiếp cơ bản. Những câu nói nên rút gọn, tránh các khái niệm vật tượng và từ phức tạp. Để trẻ có thể nghe và nắm bắt được chính xác nhất. Sử dụng câu hỏi mở, việc sử dụng câu hỏi mở khuyến khích trẻ bày tỏ suy nghĩ và cảm xúc cũng rất quan trọng trong quá trình phát triển ngôn ngữ của trẻ.

Biện pháp 3: Điều chỉnh cách diễn kịch sáng tạo Nhật Bản

Ngoài ngôn ngữ của giáo viên ra thì cách diễn cũng góp phần không thể thiếu để tạo một vở kịch hay, cái cách mà đặt tên cho nhân vật, cách gọi nhân vật sao cho phù hợp cũng là một phần quan trọng không thể thiếu của mỗi vở kịch. Như trong vở kịch “Từ trong cây bắp cải”¹, để làm điều này, giáo viên cùng trẻ gọi tên các nhân vật Sâu, cùng học các lời thoại như: Sâu bố ơi, pipi,... “Giáo viên có thể bổ sung những thao tác, hành động gần gũi với hoạt động trong cuộc sống hàng ngày của trẻ như ăn, uống, đọc, viết, chạy, nhảy... để giúp gắn kết những điều trẻ đã học vào hoạt động kịch vở ở lớp, từ đó trẻ có thể rèn luyện khả năng bắt chước, cùng với việc củng cố lại kĩ năng, hành vi vận động, sử dụng cử chỉ điệu bộ. Ở giai đoạn này, trẻ đang ở thời kỳ nhạy cảm với ngôn ngữ, và mọi lời nói, cách diễn đạt từ giáo viên không chỉ giúp trẻ hiểu được nội dung bài học mà còn góp phần hình thành kỹ năng giao tiếp, phát triển từ vựng. Ngôn ngữ mà giáo viên sử dụng cần phải đơn giản, dễ hiểu nhưng cũng đủ phong phú để kích thích tò mò và khả năng suy nghĩ của trẻ. Qua việc lắng nghe và tương tác với giáo viên, trẻ không chỉ học cách hỏi cách phát âm, ghép câu mà còn học được biểu cảm đạt cảm xúc, suy nghĩ của bản thân. cách diễn đạt của giáo viên còn góp phần định hình các giá trị và kỹ năng xã hội của trẻ. Qua ngôn ngữ, trẻ học được cách lắng nghe, tôn trọng người khác, cũng như cách giải quyết các vấn đề, vững chắc trong giao tiếp tiếp theo. Khi giáo viên sử dụng

ngôn ngữ tôn giáo, lịch sử và chân thành, trẻ sẽ học cách xử lý tương tự, hình thành những giá trị đạo đức và kỹ năng xã hội quan trọng. Điều này không chỉ giúp trẻ hòa nhập tốt hơn trong môi trường học đường mà còn trang bị cho trẻ những kỹ năng quan trọng trong cuộc sống sau này.

Biện pháp 4: Điều chỉnh giáo cụ, công cụ học tập phù hợp với tiết hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản

Chuẩn bị: Giáo cụ phải đẹp, bắt mắt, thu hút, an toàn.

Độ an toàn: Giáo cụ giúp trẻ phát triển kỹ năng học tập và tư duy. Ở độ tuổi này, trẻ rất ngạc nhiên và thích khám phá, vì vậy các giáo cụ học tập được thiết kế theo phương pháp trực quan và sinh động sẽ giúp trẻ dễ dàng tiếp thu kiến thức mới. Những nhân vật nhiều màu sắc xinh xắn và an toàn làm bằng vải, giấy không chỉ giúp trẻ nhận diện màu sắc, hình dáng mà còn tăng khả năng tư duy logic và trí tưởng tượng của trẻ. Hương vị, khi chơi và tham gia học xây dựng bài hăng hái và sẽ được vui hơn. Giáo cụ không chỉ giúp trẻ học tập một cách chủ động mà còn tạo ra môi trường học tập đầy thú vị, khuyến khích trẻ tự khám phá. Ngoài ra, đồ dùng an toàn đóng vai trò thiết yếu trong công việc bảo vệ trẻ trong quá trình học tập và vui chơi. Trẻ 4–5 tuổi thường rất năng động và thích khám phá thông qua cảm giác cầm nắm và thậm chí là thử nghiệm mọi thứ xung quanh. Do đó, các dụng cụ và đồ dùng cần phải đảm bảo đạt tiêu chuẩn an toàn, không chứa các vật sắc, độc hại hoặc dễ gây nguy hiểm cho trẻ. Việc sử dụng các đồ dùng an toàn không chỉ giúp phụ huynh và giáo viên an tâm mà còn tạo điều kiện để trẻ tự làm khám phá mà không lo bị thương hoặc học phải tai nạn không mong muốn. Ví dụ: các nhân vật như: Ong, Bướm... được bo viền cẩn thận, màu sắc xinh xắn.

Biện pháp 5: Điều chỉnh hoạt động trong vở kịch khi tổ chức hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản

Hoạt động di chuyển nhân vật của cô: Hoạt động chuyển nhân vật của cô giáo khi diễn kịch cho trẻ mầm non 4–5 tuổi đóng vai trò quan trọng trong công việc thu hút sự chú ý của trẻ, hỗ trợ quá trình học tập, phát triển trí tưởng tượng, cũng như kỹ năng xã hội của các em. Ở độ tuổi này, trẻ học hỏi qua các giác quan, đặc biệt là thị giác, và việc cô giáo di chuyển trong không gian khi diễn kịch tạo nên môi trường sinh động, giúp trẻ dễ hiểu nội dung kịch và hình dung các vấn đề rõ ràng, hấp dẫn hơn. Trước đó, hoạt động di chuyển của cô trong quá trình diễn kịch giúp thu hút sự chú ý của trẻ, làm cho buổi diễn trở nên sống động và gần gũi hơn. Ở độ tuổi 4–5, trẻ rất dễ phân tâm, nên việc làm thành viên sử dụng các hoạt động linh hoạt, chuyển qua lại trong không gian sân khấu có thể giúp trẻ duy trì sự chú ý và trung tâm vào câu chuyện. Khi cô giáo chuyển từ nhân vật này sang nhân vật khác, thay đổi vị trí hoặc sử dụng ngôn ngữ cơ thể một đa dạng, trẻ sẽ cảm thấy thích thú hơn, từ đó kích thích tò mò và ngẫu hứng trong công việc theo dõi câu chuyện.

Hoạt động tương tác với trẻ: Tương tác trong quá trình diễn kịch không chỉ tạo cơ hội cho trẻ tham gia tích cực vào hoạt động học tập mà còn giúp trẻ phát triển kỹ năng giao tiếp, tăng cường trí tưởng tượng và nuôi dưỡng các giá trị xã hội. Việc kết hợp giữa cô giáo và trẻ trong quá trình diễn kịch biến giờ học trở thành một trải nghiệm sống động, thú vị, đồng thời mang lại nhiều lợi ích cho sự phát triển tâm lý, trí tuệ và cảm xúc của trẻ. Hoạt động tương tác trong khi diễn thuyết giúp trẻ phát triển ngôn ngữ, tăng kỹ năng giao tiếp. Ở độ tuổi mầm non, trẻ đang trong giai đoạn học hỏi và hoàn thiện khả năng ngôn ngữ, và qua các tình huống rắc rối, trẻ được khuyến khích nghe, hiểu và phản hồi. Khi cô giáo đặt câu hỏi hoặc yêu cầu trẻ tham gia vào câu chuyện, trẻ sẽ có cơ hội rèn luyện khả năng diễn đạt ý tưởng và cảm xúc của mình bằng lời nói. Hoạt động này không chỉ giúp trẻ mở rộng vốn từ vựng mà còn khuyến khích trẻ có thể hiện suy nghĩ, cảm xúc của mình, đồng thời rèn luyện khả năng giao tiếp trong các tình huống xã hội.

Hoạt động cho trẻ đóng vai để kể lại: Hoạt động đóng vai để kể lại một câu chuyện hay một vở kịch có vai trò quan trọng trong sự phát triển toàn diện của trẻ mầm non, đặc biệt là với trẻ 4-5 tuổi. Đây không chỉ là một hình thức giải trí mà còn là phương pháp giáo dục giàu tính thực hành, giúp trẻ phát triển nhiều kỹ năng cần thiết cho cuộc sống như ngôn ngữ, tư duy sáng tạo, kỹ năng xã hội và khả năng hiểu cảm xúc. Thông qua việc hóa thân vào các nhân vật và kể lại câu chuyện theo cách hiểu của mình, trẻ không chỉ học hỏi mà còn trải nghiệm và khám phá thế giới xung quanh một cách sinh động. Tóm lại, hoạt động đóng vai để kể lại câu chuyện hay vở kịch có vai trò quan trọng trong việc phát triển toàn diện các kỹ năng của mầm non, bao gồm ngôn ngữ, tư duy sáng tạo, kỹ năng xã hội và cảm xúc. Thông qua hoạt động này, trẻ không chỉ học mà còn được trải nghiệm, khám phá thế giới và hình thành những kỹ năng cần thiết.

Biện pháp 6: Khuyến khích trẻ tích cực tham gia vào hoạt động kịch sáng tạo Nhật Bản

Khuyến khích trẻ tích cực tham gia vào hoạt động kịch và kể chuyện đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển toàn diện của mầm non. Đây không chỉ là những hoạt động giải trí mà còn là công cụ giáo dục mạnh mẽ, giúp trẻ phát triển ngôn ngữ, tư duy sáng tạo, kỹ năng xã hội và trí tuệ cảm xúc. Khi được khuyến khích tham gia vào các hoạt động này, trẻ không chỉ học hỏi mà còn được trải nghiệm và khám phá thế giới xung quanh theo cách riêng của mình, từ đó hình thành nền tảng vững chắc cho sự phát triển trong tương lai.

Trước hết, hãy khuyến khích trẻ tham gia vào kịch và kể chuyện giúp trẻ phát triển kỹ năng ngôn ngữ và giao tiếp. Khi trẻ được động viên để tham gia vào các hoạt động này, trẻ sẽ có cơ hội rèn luyện khả năng diễn đạt ý tưởng, sử dụng ngôn ngữ và tăng cường khả năng giao tiếp. Trong quá trình kể chuyện hoặc nhập vai vào các nhân vật, trẻ cần phải lắng nghe, phản hồi và tương tác với người khác, điều này giúp trẻ học cách sử dụng ngôn ngữ một cách linh hoạt và tự tin hơn. Ngoài ra, thông qua việc kể lại câu chuyện

theo cách riêng của mình, trẻ sẽ dần phát triển khả năng tư duy logic và sắp xếp ý tưởng một cách mạch lạc.

Trẻ em, đặc biệt là trẻ mầm non luôn có tâm hồn trong sáng và nhạy cảm. Một trong những điều mà rất trẻ thích chính đã được nhận lời khen và khuyến khích từ giáo viên. Những lời khen không chỉ đơn thuần là sự công nhận thành quả mà còn mang lại cho trẻ cảm giác tự hào, vui sướng và hưng lệ tinh thần. Khi giáo viên dành thời gian để khen ngợi trẻ, điều đó không chỉ cung cấp lòng tự tin mà còn tạo ra động lực. Khi trẻ mầm non được khen ngợi về một hoạt động nào đó, nghĩ hạn như một bức tranh đẹp hay một câu chuyện thú vị mà trẻ kể, trẻ cảm thấy mình được ghi nhận và quan tâm. Sự công nhận này giúp trẻ nhận thức được giá trị của bản thân và sự cố gắng của mình. Một lời khen chân thành có thể biến một ngày bình thường thành một ngày đặc biệt, tạo trẻ cảm thấy hào hứng và muốn tiếp tục phát triển bản thân. Điểm hạn, khi giáo viên nói: “Con đã vẽ rất đẹp! Hình ảnh của con thật sống động!”, trẻ sẽ cảm giác phấn và tự tin hơn để tiếp tục sáng tạo và khám phá.

Biện pháp 7: Lên tiết, tiến hành giảng dạy các buổi kịch mẫu:

Chuẩn bị: giáo án, các mẫu kịch, câu chuyện, nhân vật quen thuộc.

Cách thức thực hiện:

Giáo viên trước khi lên tiết cần chuẩn bị giáo án, cũng như giáo cụ phù hợp với câu chuyện mình đã lựa chọn. Khi chuẩn bị giáo án cần làm rõ mục đích yêu cầu, chuẩn bị, các thức thực hiện, hoạt động của cô, hoạt động của trẻ.

Khi dạy trẻ giáo viên chú ý lời nói, bám sát tuần tự của giáo án, cho trẻ thực hiện vì đây là kịch sáng tạo cho trẻ sáng tạo một cách mở, trẻ được tự nói lên suy nghĩ của bản thân, tư duy của bản thân.

Cho trẻ học và tiếp cận trước bằng những câu chuyện, hoạt động có chung chủ đề với câu chuyện như ví dụ: chủ đề của tuần này là thực vật thì chúng ta lựa chọn câu chuyện về cây bắp cải, củ cà rốt, con sâu, vv,...

3. KẾT LUẬN

Vậy có thể thấy việc tổ chức hoạt động này không đơn giản chỉ là một số thao tác trong tiết kể chuyện bằng tranh vẽ mà nó góp phần làm nền móng giúp trẻ phát triển ngôn ngữ tốt hơn, thỏa ý thích, tư duy sáng tạo, đồng thời bộc lộ được nhiều ưu điểm, tài năng của trẻ. Đây là một hoạt động giáo dục giàu tính tương tác, giúp trẻ tự động thể hiện ý tưởng, cảm xúc và khả năng sáng tạo thông qua các vấn đề nhập vai. Qua hoạt động này, trẻ không chỉ học cách giao tiếp mạch lạc mà còn rèn luyện kỹ năng mềm như các kỹ năng làm việc nhóm, lắng nghe và hợp tác với bạn bè. Kịch sáng tạo Nhật Bản còn góp phần giúp trẻ phát triển kỹ năng giải quyết vấn đề, tư vấn duy logic và hình thành

những giá trị văn hóa nhân văn sâu sắc, không chỉ nâng cao chất lượng giáo dục mà còn giúp trẻ phát triển một cách toàn diện cả về trí tuệ.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ischool Việt Nam (2023), *Phương pháp phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non trong giáo dục*, Tập chí Phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non.
2. Thông tư số 01/2019/VBHN-BGDĐT của Bộ giáo dục đào tạo về “Chương trình Giáo dục mầm non”.
3. Western Hanoi School (2023), <https://whs.edu.vn/kich-vai-nhat-ban-moi-la-bat-ngohap-dan/>.
4. Bộ giáo dục và đào tạo (2016), *Chương trình giáo dục mầm non*, NXB Giáo dục Việt Nam, tr 4-35.
5. <http://thptminhquang.edu.vn/thu-vien/kinh-nghiem-day-va-hoc/ung-dung-phuong-phap-san-khau-hoa-tac-pham-van-hoc-trong-day.html>

LANGUAGE DEVELOPMENT FOR 4-5 YEAR OLD CHILDREN THROUGH CREATIVE NARRATIVE METHOD CASE: JAPANESE CREATIVE DRAMA

Nguyen Thanh Huyen, Cao Thi Yen, Le Thi Hong

Abstract: Japanese creative drama is a new activity, contributing to helping children become interested and enthusiastic about learning, thereby acquiring knowledge more naturally and effectively. This article presents the results obtained after surveying the current situation of organizing some activities approaching Japanese creative drama in preschools. The survey subjects included 23 teachers and 160 students of VSK Thang Long kindergarten. The results obtained after the survey of the approach of Japanese Creative Drama activities showed that there are still some difficulties. From there, I proposed some measures to organize Japanese Creative Drama activities more clearly to contribute to improving the experience of organizing activities of teachers so that children can access and participate in this activity more.

Keywords: Language development, Japanese creative drama, 4-5 year old preschoolers.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 13-10-2024; ngày phản biện đánh giá: 25-10-2024; ngày chấp nhận đăng: 04-11-2024)